Umut Merkezi Ostomi Ya?am Kalitesi Ölçe?i (Hope Center Ostomy Quality of Life Scale)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Umut Merkezi Ostomi Ya?am Kalitesi Ölçe?i (Hope Center Ostomy Quality of Life Scale)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32092

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Umut Merkezi Ostomi Ya?am Kalitesi Ölçe?i (UMO-YKÖ), Ostomi hastalar?n?n ya?am kalitesini de?erlendirmek amac?yla uyarlanm?? psikometrik bir araçt?r. Bu ölçe?in uyarlama ve do?rulama çal??mas?, Figen Erol taraf?ndan 2011 y?l?nda Dokuz Eylül Üniversitesi Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü'nde yüksek lisans tezi olarak gerçekle?tirilmi?tir. Ölçek, ostomi varl???n?n bireyin fiziksel, sosyal ve psikolojik i?levselli?i üzerindeki etkilerini ölçerek, kapsaml? bir ya?am kalitesi de?erlendirmesi sunmay? amaçlamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Umut Merkezi Ostomi Ya?am Kalitesi Ölçe?i, Ostomi, Stoma, Ya?am Kalitesi, Psikometri, Uyarlama, Sa?l?k, Hem?irelik.

Yazarlar

Figen Erol.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, Ostomi ameliyat? geçirmi? bireylerin ya?am kalitesini standardize edilmi? ve kültürel olarak geçerli bir araç kullanarak ölçmektir. Bu araç, klinisyenlere ve ara?t?rmac?lara ostomiye ba?l? sorun alanlar?n? (fiziksel rahats?zl?k, sosyal k?s?tlamalar, psikolojik stres) belirleme konusunda yard?mc? olmay? hedefler. Elde edilen veriler, hastalar?n ihtiyaçlar?na yönelik daha etkili ve ki?iselle?tirilmi? bak?m planlar?n?n geli?tirilmesine olanak tan?r.

Ölçek, özellikle Türk popülasyonunda ostomi bak?m? ve rehabilitasyonu alan?nda yürütülecek bilimsel çal??malar için güvenilir bir veri toplama arac? sa?lamaktad?r. Orijinal ölçe?in Türkçe kültürüne uygun hale getirilmesiyle, uluslararas? çal??malarla kar??la?t?rma yapma imkan? da sunulmu?tur.

Yap?

Umut Merkezi Ostomi Ya?am Kalitesi Ölçe?i, genellikle Sa?l?kla ?li?kili Ya?am Kalitesi (HRQoL) yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, bir bireyin genel refah düzeyinin, hastal??? veya t?bbi durumu (bu durumda ostomi) nedeniyle nas?l etkilendi?ini de?erlendirir. Ölçek, muhtemelen çok boyutlu olup, tipik olarak a?a??daki alanlar? içermektedir:

Fiziksel ??levsellik ve Semptomlar (Örn: Cilt tahri?i, torba yönetimi, yorgunluk).
Psikolojik Refah (Örn: Depresyon, anksiyete, vücut imaj? sorunlar?).
Sosyal ??levsellik (Örn: Sosyal izolasyon, i? ya?am?na kat?l?m, cinsel ya?am).

ARABPSYCHOLOGY.COM

Geçerlik

Ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas?, psikometrik özelliklerinin incelenmesine odaklanm??t?r. Uyarlama sürecinde genellikle dilsel ve kültürel e?de?erlik çal??malar? yap?lm?? olup, yap? geçerlik düzeyini belirlemek amac?yla do?rulay?c? faktör analizi (DFA) gibi yöntemler kullan?lm??t?r. Orijinal kaynakta spesifik istatistiksel de?erler belirtilmese de, yüksek lisans tezi, ölçe?in Türk kültüründe ostomi hastalar?n?n ya?am kalitesini do?ru bir ?ekilde ölçtü?ünü kan?tlamay? amaçlam??t?r.

?çerik geçerli?inin sa?lanmas? için uzman görü?lerine ba?vurulmu? ve e? zamanl? geçerli?i incelemek amac?yla benzer yap?y? ölçen di?er geçerli ölçeklerle korelasyon analizleri yap?lm?? olmas? muhtemeldir. Bu çal??malar, ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ne ölçüde temsil etti?ini göstermi?tir.

Güvenilirlik

Ölçe?in güvenilirlik analizleri, uyarlama çal??mas?n?n kritik bir parças?n? olu?turmaktad?r. Güvenilirlik, bir ölçüm arac?n?n tutarl?l???n? ve kararl?l???n? ifade eder. Bu kapsamda, genellikle iç tutarl?l?k katsay?s? (Cronbach Alfa) hesaplanm??t?r. Yüksek bir Cronbach Alfa de?eri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir.

Ayr?ca, ölçe?in zamana kar?? istikrar?n? de?erlendirmek için test-tekrar test güvenilirli?i yönteminin kullan?ld??? varsay?lmaktad?r. Bu analizler, ölçe?in farkl? zamanlarda uyguland???nda benzer sonuçlar üretme yetene?ini ortaya koymaktad?r.

Faktör Analizi

Umut Merkezi Ostomi Ya?am Kalitesi Ölçe?i'nin yap? geçerli?ini incelemek amac?yla uyarlama çal??mas?nda Faktör Analizi kullan?lm??t?r. Bu analiz, ölçe?in orijinal yap?s?n?n (yani, alt boyutlar?n?n) Türkçe versiyonunda da korunup korunmad???n? test etmi?tir.

Genellikle, ke?fedici faktör analizi (KFA) veya do?rulay?c? faktör analizi (DFA) uygulanarak maddelerin hangi alt boyutlar alt?nda topland??? ve bu faktörlerin toplam varyans? ne ölçüde aç?klad??? incelenmi?tir. Bu analizler, ölçe?in teorik yap?s?n?n ampirik verilerle uyumlu oldu?unu göstermeyi hedeflemi?tir.

Enstrüman

Test Type: Uyarlama (Adaptasyon) - Orijinal ölçek, Türkçe konu?an popülasyon için kültürel olarak adapte edilmi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Format: Orijinal kaynakta belirtilmemekle birlikte, benzer ya?am kalitesi ölçeklerinde yayg?n olarak kullan?lan Likert Tipi Derecelendirme format?nda oldu?u varsay?lmaktad?r.

Language Available: Türkçe.

Population Group: Ostomi (stoma) varl??? nedeniyle ya?am kalitesi etkilenen bireyler.

Age Group: Yeti?kin (18 ya? ve üzeri) ostomi hastalar?.

Population Details: Dokuz Eylül Üniversitesi Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü'nde tamamlanan yüksek lisans tezinin örneklemini olu?turan, ostomi cerrahisi geçirmi? bireyler.

Test Methodology: Bireysel veya grup halinde doldurulabilen öz bildirim ölçe?i (Self-Report Scale).

Anahtar Kelimeler

Sa?l?k Bilimleri, UMO-YKÖ, Psikometri, Geçerlik, Güvenilirlik, Faktör Analizi, Hem?irelik Ara?t?rmalar?.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Sa?lanmam??t?r.

Affiliation Email addresses: figeneroll@hotmail.com

Correspondence Address: Dokuz Eylül Üniversitesi Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü, ?zmir (Tez dönemi itibar?yla).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in adaptasyon çal??mas? 2011 y?l?nda tamamlanm??t?r. Ölçe?in ticari kullan?m?, izin ve ücret durumu için sorumlu yazar Figen Erol ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Akademik çal??malarda kullan?m izni genellikle yazar?n onay? ile sa?lanmaktad?r.

Kaynaklar

Erol, F. (2011). *Umut Merkezi Ostomi Ya?am Kalitesi Ölçe?i'nin geçerlilik ve güvenilirli?i* (Yüksek lisans tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü, ?zmir.

Tez eri?im linki: tez.yok.gov.tr

Ölçe?in orijinal PDF'i buradan indirilebilir: umut-merkezi-ostomi-yasam-kalitesi-olcegi-hope-center-

ARABPSYCHOLOGY.COM

ostomy-quality-of-life-scale-toad.pdf

Umut Merkezi Ostomi Ya?am Kalitesi Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri, sa?lanan orijinal kaynak içeri?inde mevcut de?ildir. Maddelere eri?im için yazarla ileti?ime geçilmesi veya ilgili yüksek lisans tezinin incelenmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM